

PIEŚŃ (408) *sb f*

e jasne.

-ś- (250), -f-, -s- (158).

sg *N* pieśń (178). ◇ *G* pieśni (19). ◇ *D* pieśni (1). ◇ *A* pieśń (58). ◇ *I* pieśnią (9). ◇ *L* pieśni (11). ◇ *V* pieśni (1). ◇ *pl N* pieśni (26). ◇ *G* pieśni (34). ◇ *D* pieśniom (1). ◇ *A* pieśni (41). ◇ *I* pieśniami (18); -ami (16), -ami (1) *BudBib*, -(a)mi (1). ◇ *L* pieśniach (10); -ach (7) *KochPs* (2), *GrabowSet*, *LatHar* (2), *WujNT* (2), -ach (3) *LubPs*, *Leop*, *RejAp*. ◇ *V* pieśni (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

*Utwór poetycki przeznaczony do śpiewania; liryczny utwór poetycki; canticum, carmen Mącz, PolAnt, Cn; hymnus Vulg, Cn; cantilena Mącz, Modrz; cantio, paeon Mącz; psalmus PolAnt (408) : Náydziecie téż przy vroczyłtych święciéch piełni piękne/ dla ołobnégo pociełłeniá *OpecŻywSandP ktv*; Piełń piękna na notę: In natali domini *OpecŻywSandR nlb* 2; Ta Piełń pokornie omawia iako pan bog miał skarać y zefromocić przełladowce pana Iefułowe. *WróbŻółt* L5, D5v, E; Pyesń Nowo vczynioná/ Ná wefele Wielmożnego Páná á páná Yaná Kołtki *MrowPieś kt*; Wyznam cie miedzy narody o moy miły Pánye/ W pyeśnyach pogánom opowiem twoye zmiłowánie *LubPs* O3; Co nam tá pieśń okázuie. *LubPs* ee6v *marg*, N2 *marg*, dd4v *marg*, dd5v, dd6, ff2; *Leop Ps* 99/4; *BibRadz Deut* 31/19, 21, 22, I 291b *marg*, *Ps* 18 *arg*, I 303c *marg*, *Ps* 133/1; *BielKron* 45v; *Mącz* 34a, 38d, 76b, 189b; *RejAp* 117, 129v; Acżkolwiek kościół y pieśni Polłkich álbo włáfnego ięzyká/ łwych czáłow wedle potrzeby dozwała. *WujJud* 182v, 182v, Nn; *BudBib Ps* 136/3, 2. *Mach* 7/6; Y teraz ci z Libanu niofę Dawidowé Złoté gęśli/ á przy nich Polłkie pieśni nowe *KochPs* 2, 26, 155, 181; [św. *Wojciech*] Bogárodzice pieśni náuczyl Polakow. *SkarŻyw* 355 *marg*, 357, 358 [5 r.], 362, 509, 560; *KochFr* 27, 36; *KlonŻal* B2v, Dv; *KochMuza* 25; kogo gryżie mól zákryty/ [...] Zadna go pieśń/ zadny głos nie rułzy *KochPieś* 3, 71; *KochSob* 70; *ArtKanc* P3v *żp*, S4v; *KmitaPsal* A4; pieśni dżisieyłzé tak dáleko łą rózne od Bogurodzice/ iáko obyczáie od łtátutu. *KochWr* 39; *Threnodia* – Smutna piełni [!]. *Calep* 1066b, 166a, 367b; Imię włzechmocne w pieśniách wyłlawiaycie *GrabowSet* X, Xv; *KochFrag* 53 [2 r.], 54; *OstrEpit* A3v; *LatHar* 61, 66 *marg*; *KołakCath* A3; *SiebRozmyśl* F4; *WitosłLut* A4v; *KlonFlis* G3, H3v; *SzarzRyt* D4v.*

pieśń czego (2): Zwycięzcy [...] ktorzy śpiewacie pieśni wygráney bitwy wálzey: włpomnicie ná nędzne towarzylze/ ktorzy ielzce w polu *SkarKaz* 639b. *Cf* »pieśń chwały i sławy«.

pieśń nad kim (1): Dawid plákał Saulá krolá y Ionáty łyná iego/ y náuczyl ludu żálobney nád nimi pieśni. *SkarKaz* 385a.

pieśń o kim, o czym [w tym: de quo (1)] (18): Piełń o zmártwych włtaniu za procesyją. *OpecŻyw kt, kt* [2 r.], 21, 175, 177, 190; *OpecŻywSandR nlb* 5v, *nlb* 6 [2 r.]; Pienie abo piełń pirwłza/ ielł o Iezufie panie náłzym *WróbŻółt* B, C3v, gg4v; Przidalichmy wam Piełń o tim flachetnym Trunku/ ktorzy po łacinie zową *Aqua vitae*/ a po polsku Gorzałe wino *LudWieś* B4; *SeklPieś* 15; *MycPrz* I [A3]; Bo ci nárułzáią pocżciwołci/ [...] ktorzi w tráčáią w łercá y w myłli ludzkie księgi y pieśni/ o łprofnych miłółciách/ o łzaleńłtwách/ łagodnych namowách/ krzywoprzyłłtwách/ y o inłnych tem podobnych łzalonych gámráckich łztukách. *ModrzBaz* 53; *KlonFlis* G3.

pieśń czyja [= *kto ułożył lub wykonał*] [*w tym: G sb (21), ai poss (26), pron poss (21), D sb [hebraizm] (1)*] (69): Lepiey ieft łuchác fukánia człowieká mądrego/ niżli łuchác pieśni ludzi łzalonych. *BibRadz Eccle 7/6, Ps 49/1, 75/1, 82/1; BielKron 49v; Prot Av; RejAp 99; RejPos 297; WujJud 182v, 186, 186v; Iehowá moc moiá y tarcza moiá/ [...] á pieśnią moiá wyznáwác go będę. BudBib Ps 27/7; Przednieyřzemu muzykowi/ řynom Koráchowym ná Hálámoth pieśń. BudBib Ps 45/1, Ps 47/1, 86 arg [86/1], 87 arg [87/1], Am 5/23; CzechRozm 217; KochPs 29, 113, 156, 160; SkarŻyw 114; Echo [...] Nárciřřowi fię řwoiemu po dolnych źwierzyńcách Zálecáľá pieśnią twoią KlonŻal B2v, Bv, B2v; SObie řpiéwam á Muzom: bo kto ieft ná źiemii/ Coby řerce wćieřzyć chćiał pieśńiami memi? KochMuza 25, 27; KochPhaen 1; KochPieś kt, 1, 2 źp, 31; KochFrag 13, 14 źp; OstrEpit A3v; WitořŁut A4v. Cf »pieśń Dawidowa«, »pieśń Salomonowa«, *Tytuły pieśni wchodźcych w řkład Pisma řw.**

pieśń czyja [= *ku czci kogo*] [*w tym: Barankowa (8), Jehowy (2)*] (14): Spiewáię teź y pieřń one Ą Báránkowe/ kocháięc řie s tego/ iź przez krew iego niewinną wykupieni řá *RejAp 129v, 127v, 129, 129v [2 r.]*, Ee4; Y rořkazał Ezechiałř [...] / áby teź pocźęto y pieřń Iehowy [*coepit canticum Domini*] z trąbámi y z inřtrumenty muzyki Dawidá krolá Izráelřkiego. *BudBib 2.Par 29/27, Ps 136/4; BudNT Apoc 15/3; WujNT Apoc 15/3. Cf »pieśń pańska, boźa«.*

W poľczeniu z incipitem utworu (8): Pieřń/ Pange lingua/ Drugá/ Vexilla regis. *OpecŻyw kt, 160v, 177; OpecŻywSandR nlb 5v, nlb 6; Bogárodzićá S. Woyćiechá pieřń Polakom podána. SkarŻyw 357, 355; Pánno w domu Zácháryařzowym/ pieśnią Magnificat, y cudy/ z řynem twoim okazałe wľawiona LatHar 501.*

W poľczeniu z liczebnikiem porządkowym (82): WróbŻoľt B; druga pieřń/ notá iey. Iuź řie godzi řerce řwe etc. *MycPrz I [A3]v; KochPieś 2, 3, 4, 5 [2 r.], 7 (49); KmitaPsal A2, A2v, A3, A3v, A4v, A5; KochFrag 13, 15 [2 r.], 17, 18, 20 (11); CzahTr B2v; PIESN I. ná Pľalm Dawidów XIX. SzarřRyt A3, A4, B2, B2v, B3, B3v [2 r.] (13).*

W poľczeniach szeregowych (8): Wielkich Pánow řynowie niemal wřzytcy w pieřzcźoćie á w roľpuřnořci bywáię wychowáni: báwiá ie táńcámi/ lutniámi/ řprořnemi pieřńiami *ModřBaz 12, 13; NiemObr 88; KochFr 4; bąđźcie nápeľnieni Duchem: rozmawiaięc řobie w Pľálmiech/ y w pieřńiach/ y w řpiewániach duchownych [in psalmis, et hymnis et canticis spiritualibus]/ řpiewáięc y gráięc w řercu řwoim Pánu WujNT Eph 5/19, Col 3/16, s. 738; SkorWinsz A2.*

W porównaniach (2):

~ *Jako comparatum (1):* Co řpiéwam pľákáćbych miáľá: Acz mé pieřni pľáč bez máľá. *KochSob 67.*

Jako comparandum (1): A oto ty v nich (ieřteř) iáko pieřń řyderřka pięknego gľoľu y wdzięcznego řpiewánia/ bo řłucháię řłow twoich/ ále ich czřynić niechcá. *BudBib Ez 33/32. ~*

W charakterystycznych poľczeniach: pieřń bogata, cyjońska, czysta, dzisiejsza, dziwna, gľořna, heretycka, łagodna, na ořstatecznym poźegnaniu, na notę (2), nieprzeřpiewana, niesłychana, piękna (3), poczesna, polska (6), pospolita, prosta (2), przyjemna, smutna, szyderska, ucieszna, uczona, ulubiona, wdzięczna, wyborna, znamienita; pieřń gotować (2), powtarzáć (2), řłyszeć (řłyszana) (3), (u)czřynić (sporządźona, uczyniona) (4), wspominać, wymyřlić (2), wyprawować (3); pieřni nauczáć, řłuchać (przysłuchiwać się) (4); pieřnią bawić, cieszyć, chwalić, darować, řławić, ukoić, witać (2), wyznawać; w

pieśni mowić, opowiedzieć, podawać, pokazować (2), *wychwalać, wysławiać, wznosić; wnijsć w pieśniach* [= *śpiewając*].

Zwroty: »grać (a. zagrać) pieśń« [szyk zmienny] (6): A (ták) z nimi Heman y Ieduthun trąbiąc y dzwoniąc/ y ná naczyniu (rozmaítey) muzyki gráiąc pieśni Boże [*cum tubis et cymbalis ut audire facerent et instrumentis cantici Dei*]. *BudBib* 1.Par 16/42; [*bożek Pan*] Z dáleká fię przyfluchywał/ [...] gdyś ná fzcżupłey trzcínie/ pieśni grał bogáte. *KlonŻal* B2v; Stádá igráią przy wodzie: A íam páłtérz siedząc w chłódzie/ Gra w píłczałkę profté pieśni *KochPieś* 34 [*idem*] *KochSob* 70; *OstrEpit* A3v; *SapEpit* A3.

»pieśni pisać« = *tworzyć* (1): Bodayże bych był ráczéy kolebkę kołyfał/ Y z drugiemí nieważné mamkom pieśni písał *KochTr* 4.

»śpiewać (a. zaśpiewać, a. przyśpiewać itp.), śpiewający pieśń; śpiewanie pieśni« = *modulari carmen* *Mącz*; *cantare canticum* *PolAnt*, *Vulg*; *hymnum cantare* *Vulg* [szyk zmienny] (59:1;1): *WróbŻółt* 136/3; *RejPs* 161v; *SeklKat* G2, G3, M2v; *LubPs* O3, dd6; Pieśń tę śpiewano ná olmy ton ná ínstrumencie *BibRadz* I 291a *marg*, *Hebr* 2/12; *BielKron* 31, 49v, 69, 465; *KwiatKsiąż* P3; *Modulari carmen*, Nieyáką pieśń śpiewać. *Mącz* 227d; Słuchaymy PROteufá: widzę że fię gniewa/ Przeto że swoiey Pieśni nierychło nam śpiewa. *Prot* Av; *RejAp* 52v, 55, 117, 118v, 127v (8); *RejPos* 297, 342v; *BiałKat* 356; *HistLan* D4; *RejZwierc* 170; *BudBib Ps* 97/1, 136/3, 4, 149/1; *BudNT Apoc* 15/2; *KochPs* 63, 154; [*Symeon*] łzy bez miáry wylawfzy/ [...] / łódko bárzo y nád zwyczaj [!] ípiewać począł/ pieśń onę *SkarŻyw* 113, 120, 348, 560; [*Żmudzini*] wftytkim Bogom ktorých máią 15. ná chwałę po kuflu piwá wypiją bez dotykánia rąk w zębách trzymáiąc/ á zá tym ípiewáią íákoby wilcy wyli pieśń ku ich chwale. *StryjKron* 161; *KochFr* 47; Iuż przeminęły z tobą Orpheu one czáfy/ Gdy zá tobą kroczyły w taniec plęśne láfy. Głuche pieśni śpiewáią v niewrotney żony/ Pieśni nieprześpiewáne/ wielowdżięczne ítrony. *KlonŻal* A4; *WisznTr* 8, 11; Pieśni wefołe wftyficy wefoło śpiewaycie/ Y w świegotliwé ítrony też ná lutni graycie. *PudłFr* 71, 31; *ArtKanc* B16; *KmitaPsal* A2v, A3; O Boże/ pieśń nową śpiewać tobie będę/ ná Háfie dzieśięcioftrunney chwalić cię będę. *LatHar ktv*, 15; *WujNT* 615, *Apoc* 5/9, 14/3 [2 r.], 15/3, s. 872; *SkarKaz* 639b; *SapEpit* A4v.

»zacząć pieśń« [szyk zmienny] (5): Zácznicie pieśń [*sumite psalmum*] biać ná bębnie y przy wdżięczney harfie y przy íkrzypicách. *BibRadz Ps* 80/3; *BudBib* 2.Par 20/22; *KochPs* 103, 144; Záczynaycie Troiánki pieśni Pirrhufowi/ Płacz niechay godny będzie tákiemu żalowi. *GórnTroas* 59.

»pieśń złożyć, składać« = *carmen componere* *Mącz* (4:1): *BielŻyw* 171; *Mącz* 38d; *WujNT* 615; *SkarKaz* 580b; Tám mądry Rotman siedząc ná fwey barce/ Złożył onę pieśń o świętey Bárbárce. *KlonFlis* G3.

Wyrażenia: »pieśń Dawidowa, Dawida« = *psalm* (5:1): *OpecŻyw* 2v; Pocżina íie Zołtarz pieśni Dawida proroka y Kroła zydzowskiego. *WróbŻółt* B; *BibRadz Ps* 6/1, 40/1, 132/1; *SapEpit* A4.

»pieśni doryckie« = *prawdopodobnie liryka chóralna* (1): [*o Kochanowskim*] Ieśli náciągnął ná dumę Phrygiyfką Połfufzne ítrony/ álbo ná Lidiyfką. Ieśli Doryckie záczał pieśni íobie Był rowien tobie [*Phoebe*]. *KlonŻal* D4v.

»pieśń duchowna« (2): *Cantional*: albo Pieśni Duchowne/ z Píłma S. ku czći á chwale íámemu P. Bogu w Troycy íedynemu *ArtKanc kt*; *WujNT* 615.

»gamracka, sprosna, wszeteczna, rozpustna pieśń« = *amatorium carmen Mącz; cantilena obscena Modrz* [szyk 5:2] (2:2:2:1): *BielŻyw nlb* 12; *KwiatKsiąż* P3; *Amatorium carmen. Gámrácka pieśń. Mącz* 7d; ftrzeźże fie plugáwey mowy/ ftrzeź fie fprofnych pieśni. *RejPosWstaw* [110³]v; Málowania nierządności pełne/ rozmowy y pieśni wżeteczne/ [...] á ktorego wieku/ ktorego pogłowia nieplugáwią? *ModrzBaz* 53v, 12, 82v.

»pieśń kościelna« (1): Miał [Boetius] też y żonę barzo vczoną ktora pieśni kościelnych nie mało złożyła *BielŻyw* 171.

»pieśń ku czci, ku chwale, na cześć; pieśń chwały i sławy« [*w tym: ku czci a chwale* (2)] (3:3:1;1): Spiewáli tedy Delborá y Bárach pieśni fwoie ku czći á chwale Bożey *BielKron* 49v; *Mącz* 144a; *SkarŻyw* 120; *StryjKron* 161; *ArtKanc kt; SkarKaz* 579b.

»pieśń nabożna« (2): [*dobrze uczynki trzeciego przykazania*] Spiewać Pfalmy/ albo yne pyełny nabożne *SeklKat* G2; *RejZwierc* Aaav.

»pieśń nieszporna« (1): Pieśni Niefzporne Poście [= *czasu postu*]. *ArtKanc* D2v *żp*.

bibl. »pieśń nowa« = *canticum novum PolAnt, Vulg* [szyk 16:14] (30): Wpuścił w vftá me nową pyeśń z miłofierdzya fwego/ Abych chwalił á wyznawał Páná Bogá mego *LubPs* Lv, O3; *RejAp* 52v, 55 [3 r.], 117, Ee3v; A fpiewáli iákoby iáką pieśń nową/ przed Máiełtatem *RejPos* 342v; SPiewayćie Iehowie pieśń nową/ bo dziwy poczynił *BudBib Ps* 97/1, *Ps* 149/1; *KochPs* 45, 84, 103, 144, 166; *KlonŻal* C3v; Nie dár iáki kofztowny/ [...] Ofiáruięć moy Pánie [...]. Ale garść pieśni nowych *KmitaPsal kt, A3; LatHar ktv; Y* spiewáli nową pieśń/ mowiąc: Godźieneś ielt Pánie wźiąć księgi/ y otworzyć pieczęći ich *WujNT Apoc* 5/9, s. 615 [3 r.], *Apoc* 14/3, s. 872; *SkarKaz* 576a, 579b; *CzahTr* B2; ten kwiat ku wiośnie Oney oftátney y wieczney [*tj. ku zmartwychwstaniu*] wyrośnie/ [...] Y kwitnąć będzie [...]/ Ozdobą onym/ co ná báránkową Chwałę pieśń krzyczą/ włálną/ czyftą/ nową. *SzarzRyt* Dv.

»pieśń pańska, boża« = *canticum Dei PolAnt; canticum Domini Vulg* (3:1): *LubPs* dd6; *Leop* 1.Par 25/7; *BudBib* 1.Par 16/42; Prze bóg/ iáko to ma być/ áby pieśni páńfkich Głos kiedy miał być ftyłzan w kráinách pogáńfkich? *KochPs* 200.

»pieśń pijańska« (1): *Kalendae luceminae, pyesny pyanskye BartBydg* 78b.

»pieśń pokutna« = *psalm należący do tzw. psalmów pokutnych* (1): (*nagł*) Pfalm. 31. Pienie. 31. (–) Ta pieśń ielt wtora miedzy pokutnymi *WróbŻolt* k5v.

»pieśń poranna« (1): Pieśni poránne. *ArtKanc* T5v *żp*.

»słowa pieśni« = *verba cantici PolAnt* (2): tám pytáli nas plandrownicy nałzy o słowá pieśni *BudBib Ps* 136/3, *Ps* 17/1.

»pieśń świecka, świata tego« (1:1): *RejPos* 297; A co [*napisał*] tych pieśni y nabożnych y świeckich/ wirfżow rozlicznych/ Epitháphia ludziom počćiwym/ [...] to temu y liczby nie było *RejZwierc* Aaav.

»pieśń wesoła, wesela« [szyk 3:2] (4:1): Kościół S: gdy [...] ludzi do pokuty y płáczu przywodzi Alleluiey/ ktora pieśń ielt wefela/ niefpiewa. *SkarJedn* 239; *SkarŻyw* 348; *PudłFr* 71; Lutnię náwiąż (niemiefzkay) páłcy fubtylnymi. [...] Zágray iuż pieśń wefołą *SapEpit* A3, B3.

»pieśń wieczorna« (1): Pieśni Wieczorne *ArtKanc* T13v *żp*.

»żałobliwa (a. żałobna), grobowa, żałobliwie brzmiąca, na pogrzeb pieśń« = *epicedium Calag* [szyk 5:2] (4:1:1:1): Spiewał potym Dawid żałobliwe pieśni/ opłakując śmierć Saulową y Ionaty. *BielKron* 69; *Calag* 255a; *KlonŻal* B; Nie darmo grobową pieśń me łerce śpiewało/ Nie darmo (ná niełzcześnie) czarney bárwy chćiało. *WisznTr* 11, 15; *ZawJeft* 45; *SkarKaz* 385a.

»żałosna (a. żałościwa) pieśń« [szyk 3:2] (5): pogáni co ie zwano Traces then obyczay mieli/ iż kiedy łie człowiek vrodził tedy ná krzćinach płákáli/ żałosne pieśni łpiewáli/ wyławiając iż łie ten człowiek ná nędzę á na wielkie niebełpieczeństwo národził. *RejZwierc* 170; *KochTr* 13; *WisznTr* 4; *KochFr* 110; lego [*Orfeusa*] pieśni żałosćiwe Zięły bogi nieżycziwé *KochPieś* 25.

»żebracze pieśni« [= *iron. o śpiewach innowierczych*] [szyk 2:1] (3): Lecż żadnemu nie wolno rządu kościelnego odmieniać po łwey woli/ y te żebracze pieśni wálze bez potrzeby wność. *WujJud* 182v, 186, 186v.

Zestawienia: »Pieśń (ktora jest nad ine pieśni) Salomonowa, Pieśń nad pieśniami, Pieśń z pieśni Salomonowych« = *Canticum canticorum Salomonis Vulg, PolAnt* (7:2:1): Kxięgi trzecie Salomonowe ktore Żydowie zową Syr Hafirin. Grekowie Álma almaton/ Łáćinnicy Cánticum cánticorum/ á po náłłemu wyłóżyć y zwác może/ Pieśń z pieśni Salomonowych. *Leop* HHh4, HHh4v żp; Pieśń ktora łieft nád ine pieśni Sálomonowe. *BibRadz* I 351a, *7c, 351 żp; *RejAp* 119 marg; *BudBib* C4v, 344 żp; *LatHar* 321; *WujNT* 768 marg.

»Pieśń Świętojańska o Sobótce« = *tytuł utworu J. Kochanowskiego* (1): *PIESN SVIENTOIANSKA* o Sobótce. *KochSob* 55.

Tytuły pieśni wchodzących w skład Pisma Św. [w tym: *Mojżeszowa* (8), *Mojżesza* (2)] (10), *trzech młodzieńców* (2), *Anny, Debory, najświętszej Matki Bożej, Symeonowa, Zacharyjaszowa*] (17): Pieśń trzech młodzieńców *BibRadz* *7d, I 118v żp, 1.Reg 2 arg, 551 żp; *BielKron* 31; Oto łyłzimy iż łpiewáli pieśń Moizelzowę łługi Bożego/ y pieśń Báránkowę. *RejAp* 129, 127v, 129 [2 r.], 129v, Ee4; *BudNT Apoc* 15/2; Pieśń Debory zá zwycięłstwo Pánu Bogu. *SkarŻyw* 560 marg, 583; *WujNT* 188, *Apoc* 15/3; *SkarKaz* 580b.

Szeregi: »i bajka i pieśń« (1): owa nam noc zéydzie Ták wełoło/ áż ná nas wdzięczniuchny łen przydzie/ Tóz y baiek/ y pieśni/ w ten czás przełtániemy *PudłFr* 31.

»pieśń i chwał« (1): A ná ten czás gdy záczeńi pieśń y chwałę [*quo coeperunt cum clamore et laude*]/ tedy Iehowá nápuścił rozruch ná łyny Hámmonowe *BudBib* 2.Par 20/22.

»luteń dźwięk i pieśń« (1): Spiełzmy łye k niemu/ łpiełzmy łye zdziękámí/ Y z wdzięcznym luteń dźwiękiem/ y z pieśniámí. *KochPs* 143.

»pieśni, granie« (1): A teraz ten wieczór łławny/ Święćmy iáko zwyczaj dawny: Niécąc ognie do świtánia/ Nie bez pieśni/ nie bez gránia. *KochSob* 57.

»lutnia albo pieśń« (1): Nie łą/ Woiewodo zacny/ czály po temu/ Abych/ czyniąc zwyczajowi dofyć dawnemu/ Vłzy twoie lutnią báwił/ álbo pieśniámí *KochFr* 84. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»pieśń i modlitwa« (1): Pieśń y modlitwá Anny. *BibRadz* 1.Reg 2 arg.

»muzyka, (i) pieśń« [szyk 3:1] (4): *KochFr* 8; *KochPs* 15; Plato powiedział iż za odmianą/ Muzyki [!] za odmianą pieśni [...] y Rzeczpołpolita odmienić fię musi. *GórnRozm* 23; *SkarKaz* 576a. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»pieśń i (abo) pienie« [szyk 1:1] (2): *WróbŻółt* B; O wdzięczna pieśni y łodkie pienie łtarca te^g/ przj tak łzczęfliwym te^g nędzne^g zywota [!] dokonaniu. *SkarKaz* 114.

»psalm, (i, a(l)bo) pieśń« [szyk 8:4] (12): *SeklKat* G2v [2 r.]; Z ochotą vltá łpyewały pyeśni pfalmy nowe *LubPs* O3; *BibRadz Ps* 74/1, 75/1, 82/1; *BudBib Ps* 86 arg [86/1], 87 arg [87/1]; *KochPs* 84, 166; Potym Debora prorokini y z Bárakiem Pfalm y pieśń/ dziękując Pánu Bogu/ y zwycięstwo iemu łamemu przypifuiąc/ śpiewáli *SkarŻyw* 560; *ArtKanc kt.* [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.].

»pieśń, rym« (1): Chwalćie páná: godno dáć cześć pánu temu/ Pieśń wefoła/ ozdoby rym/ łżuży iemu. *KochPs* 212.

»pieśń a śpiewanie« (2): Exodium, Skończenie Dokonanie/ Wyście/ też pieśń á łpiewanie nieyákie/ które ná końcu gier zwykli v łtórych łpiewác. *Mącz* 111b; *RejAp* 55. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.].

»pieśń i taniec« [szyk 1:1] (2): Thy pieśni y ty thańce [na powitanie *Saula*] bywały oprócz w łzetedzeńłtwá ciełefnego w czyłtości łerca *BibRadz* I 161a marg; *KochPieś* 48. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.].

»tren albo pieśń« (1): Thren [!] ku Pánu Bogu álbo Pieśń ná tę notę iáko y oná dawna *CzahTr* H3v.

»pieśń a (i) wesele« = *laetitia et canticum PolAnt* [szyk 1:1] (2): Wdzyęcznych pieśni á wefela od nas łłyłzeć żądali *LubPs* dd5v; *BibRadz* 2.Par 23/18.

»pieśń albo (i) wiersz« [szyk 2:1] (3): Genethliacon carmen, Pieśń álbo wierze ku czci národzenia czyiego vczinione. *Mącz* 144a, 38d; *PudłFr* 31.

»żołtarz i pieśni« (1): Cóż po śpiewaniu żołtarzá/ y pieśni? *BiałKat* 356.

W przen (1) : nád miód pieśni twoich [*Kochanowskiego*]/ nie trzebá inłzego Podbierác w plenich bárćiach/ miódu wdzięcznieyłzego. *KlonŻal* Bv.

Przen (3) :

a) Zwrot: »[być] pieśnią [w tym: czyją (1), komu (1)]« = *stać się pośmiewiskiem* (2) : Vsłyłzałes vragánie iych Iehowo/ w łztykie myśli iych ná mię. [...] ia pieśnią ich [*ego canticum eorum*]. *BudBib Thren* 3/62[63]; Przypowieść ze mnie wnet vczynili. [...] Iam ielt wieczorna pieśń opoionym [*et in me psallebant, qui bibebant vinum Vulg Ps* 68/13]. *KochPs* 100; [*WujBib Thren* 3/63].

b) Wyrażenie: »stara pieśń« = *stale powtarzane słowa* (1) : Stára pieśń Exceptie/ gwary/ dilácie: Noua emergentia: y áppellácie. *KlonWor* 73.

Synonimy: pienie, piewanie, śpiewanie.

Cf PIEŚNIOTWORKA